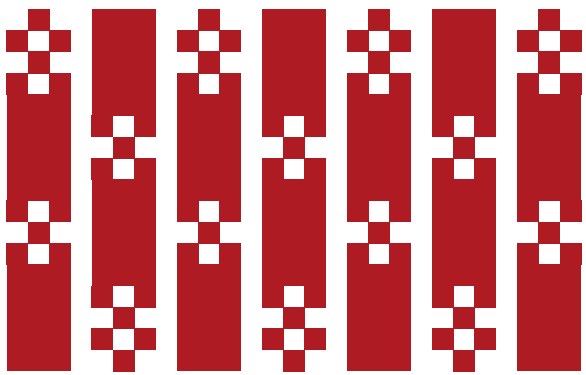

VORMSI

Vormsi valla ajaleht

Juuni 2025

Tuult purjedesse!

DAY-LEE HOLM, VORMSI LASTEAED-PÕHIKOO

Erinevalt maaviiljelusest on koolielu kokkuvõtete aeg kevadel. Vormsi lasteaed-põhikoolis oli kolm lõpetamist ning tuule sai purjedesse 83. lend.

Kool ootab!

Kaks rõõmsameelset last on saanud kooliküpseks ning selle auks toimus lasteaia pidu. Ühiselt sõideti kastiautos Rumpo randa, kus saadeti isetehtud paadikesed heade soovidega merele. See armas tegevus on kujunemas uueks traditsiooniks lasteaia lõpetamisel. Järgnesid etteasted lasteaia hoovis, lauldi-tantsiti ja söödi torti – just nii nagu ühele lõpetamisele kohane on. Ootame värskeid lõpetajaid juba sügisel meie kollasesse koolimajja.

Järgmisesse klassi!

Põhikooli eksamid toodi sel aastal varasemaks ning see andis võimaluse kooliaasta lõpus õppida väljaspool klassiruumi. Viimased nädalad osutusid eriti tegude-rohkeks: käis külalisi, toimusid muusika ja taastuvenergia inseneeria harivad töötod, reaalinete päevadel lahendati saate „Rakett” ülesandeid koos noortega Emmaste koolist. Murekohaks olid vaid osalejate arv, kus õpilaste ja õpetajate-juhendajate suhe oli pea võrdne. Uuel õppeaastal on oluline kooliskäimine teravamalt fookusesse võtta ning puudumiste põhjused välja (j)uurida.

Üleminekuklasside (1.-8. klass) lõpuaktus toimuski kahe inseneeria töötoa vahel. Piduriides noored püsisid päeva esimeses pooles led-lampi teha, pärast seda saadi tunnistused-tunnustused ja söödi taas torti. Ning töötuba jätkus väiksemate tegijatega.

... ja lasteaia. Fotod: Kadri Ilves

Hüvasti, kool!

Põhikooli lõpuaktus pani kooliaastale punkti reedel, 13. juunil. Punkt sai vägev!

Kooli loovmeeskonnal oli ürituse kontseptsioon valmis juba talvel, lavakujunduseks ja kingitusteks valmistuti nädalaid, pidulaud oli mitmemeetrine ning muusikalise etteaste tegi ansambel Puuluup. Viie õpilasega „mammutklass” vähemaga poleks saanudki.

Pidu oli detailideni läbimõeldud – mis-kiit polnud juhuslikku ei tekstides, visuaalis ega muusikas. Nii tegid 7. klassi tüdrukud ise ettepaneku üheks etteasteks laulda ühiselt kõigile Vormsi lastele tuttavat laulu – kultuurilaagri hümn. See, kuidas see imekaunis viis mõjus, teavad need, kes kohal viibisid. Omaette märgiline oli seegi, et paat laval olla seotud kunagise koolipapa Olev Piirsaluga. Oli ilus ja ehe olemine.

Rõõmustame oma noorte üle ja soovime neile ikka pärituult!

Suure südamega suvesse

KATA VARBLANE,
VOLIKGU ESIMEES

Vormsi suvi pakub sel aastal erilist külluslikult elamusi igale maitsele.

Esimesed „Kreegi päevad” tõi lisaks imelisele muusikale esile kui palju põnevad on meie ajaloos veel avastada – näiteks võib järgmisel korral sukelduda Kreekide aianduse pärandisse.

Olavipäeval, 29. juulil möödub 35 aastat iidse pühakoja taasõnnistamisest. Augustis mängitakse Vormsi päris esimest suvelavastust „Vormsi lugu”. Unistagem koos väikesest rekordist: oleks tore, kui iga vormsilane leiaks tee oma suvelavastust vaatama!

Vormsit on näha ja tunda väljaspoolki. Tartu ERMis avatud suurnäitus rannarootslaste ajaloost ja kultuurist toob Vormsi jõulisel pildile. See on märgiline hetk, kus meie lugu kõnetab laiemat publikut ja aitab väärtustada seda, kes me oleme ja kust me tuleme.

Elu saarel ongi just selline – kord suurelt pidulik ja siis jälle argine, kord tormine, siis vaikne. Ka volikogu arutelud on vahel üsna tulised, eriti on märgata seda valimiste lähenedes. Siiski sooviksin näha rohkem, et ühised suured eesmärgid – elujõuline ja jätkusuutlik arenev püsieluga Vormsi, mis meelitab ligi uusi elanikke, eriti noori peresid – väljenduks julgelt võimaluste loomises. Ilma sihipärase tegevuseta saare elanikkond pigem kahaneb kui kasvab. Valmiv spordihoone on siinkohal hea näide julgust ettevõtmisest ja tulevikku vaatavast investeringust.

Ent Vormsi suurim väärtus ei peitu mitte ehitistes, vaid suure südamega tegudes. Hiljuti õnnestus ära hoida tulekahju tänu tähelepanelikule möödujale, kes otsustas teelt kõrvale põigata, et suitsusamba põhjus üle vaadata. Rästikuhammustuse vaevas neljajalgne sõber sai puhkepäeval kohapeal kiiret abi. Puuluup tuli heast südamest kooli lõpuaktust eriliseks looma. Või vabast ajast ja tahtest tehtud heakorratööd. Just abivalmidus ja üksteise märkamine ongi saareelu suurim väärtus – sest kõik on omad.

Soovin kõigile päikeselist suve, rõõmu suvesündmustest ja hoolimist!

Algas Vormsi elanike rahuloluküsitlus

Vormsi vallas toimub juunist augustini elanike rahuloluküsitlus, mille eesmärk on selgitada välja kogukonna hinnang valla pakutavatele avalikele teenustele ning saare elukeskkonnale. Tulemused annavad väärtuslikku infot vallavalitsusele, et paremini kavandada regionaalpoliitikat. Küsitlust saab täita valla kodulehel vormsi.ee või paberankeedil, mille saab vallamaja fuajees. Täidetud ankeedid saab panna samas olevasse kogumiskasti. Vastada saab kuni 10. augustini. Vastused analüüsitakse ja avaldatakse septembris.

Suvine lastehoid avatakse juulis

Vormsi lasteaia õu ja ruumid on juulis kl 9-16.30 avatud lastehoiuks. See võimaldab vanematel nautida suve Vormsil ja teha samal ajal näiteks kaugtööd. Lastehoid on tasuline, tasuta saab tunni, päeva või kuu kaupa. Lapse lastehoidu registreerimiseks tuleb täita vorm, mille saab kodulehelt vormsi.ee. Sealt leiab ka täpsema info. Info tel 5345 3622, maret.vorno@vormsi.ee.

Vormsilased on ühed Eesti vanemad

Statistikaameti andmeil on vormsilaste keskmine vanus Eestis üks kõrgemaid. Vormsilaste keskmine vanus on viie aastaga tõusnud – 2020. aastal oli Vormsi vallas keskmine vanus 48,38 aastat, sel aastal 49,31. Läänemaal on praegu keskmine vanus 45,1 ja Eestis 42,52 aastat.

Saar on hõreda asutusega

Vormsil on vaid 2,8 elanikku ruutkilomeetri kohta, olles üks hõredamalt asustatud Eesti piirkondi. Võrdluseks 1934. aasta, mil saarel oli 27 inimest ruutkilomeetri kohta. Statistikaameti andmetel on Läänemaal kõige suurem asustustihedusega Haapsalu 48,7 elanikuga ruutkilomeetri kohta.

Vallal on nüüd auto ratastoolikasutajale

MARET VÖRNO, SOTSIAALTÖÖ- JA HARIDUSSPETSIALIST

Vormsi pensionäride pika-aegne soov täitus – ratastoolikasutaja jaoks kohandatud auto jõudis mai lõpus saarele

Vormsi Pensionäride Seltsing on korduvalt toonitanud vajadust sotsiaaltransporditeenuse tõhusama korraldamise järele, rõhutades järjekindlalt, et valla elektriauto ei ole maaoludes sobilik lahendus ning mitmed eakad võivad jääda vajalikust toest ilma. Helle Rinnak kirjutas vallavalitsusele saadetud märgukirjas 2024. aasta jaanuaris: „Liikumiseks oleks vaja transporti, on ka vajadus ratastooliga liikumise järele. Olemasolev vana elektriauto on maaoludes sobimatu sõiduriist.”

Pensionäride ja liikumisraskustega inimeste jaoks ei ole sotsiaaltransporditeenus vajalik mitte ainult praktilistes olukordades nagu arstil- või poeskäik, vaid ka võimalus osaleda kogukonna elus: üritustel, kontsertidel, loengutel ja kohtumistel, mis lisavad elule tähendust ja aitavad hoida vaimset tervist.

Auto soetamisega on astutud suur samm edasi kogu kogukonna, eriti eakate ja liikumisraskustega inimeste jaoks. Mai lõpus jõudis Vormsile kauaoodatud ratastoolikasutajale kohandatud sõiduk. Esimene ametlik sõit tehti sellega 2. juunil, tuues Leili Vanaküla Pensionäride Seltsingu koosviibimisele.

Autos on seitse reisijakohta. Kui autos sõidab ratastoolikasutaja, saab reisijana kaasa sõita kuni neli inimest.

Uus auto osteti Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Väikesaarte programmi toel (meede RES.2.1.1 Regionaaltoetused).

Uuenenud teenuse hinnad alates 1. juunist 2025:

- sõit valla piires 2,50 €
- sõit mandrile 0,25 €/km, lisandub praamipiletite hind (auto ja reisija)

Hinnakiri on valla kodulehel. Tellimine ja info: tel 5345 3622, maret.vorno@vormsi.ee

REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Saare heakord: teede hooldus, parkimisala Svibys ja üldine korrashoid

EBEKAI HÄRM, MAJANDUS- JA HALDUSSPETSIAIST

Vormsi saar, mis on tuntud oma kauni looduse, rahuliku elurütmi ja tiheda kogukonnatunde poolest, vajab pidevat hoolt ja tähelepanu ka taristu ning heakorras osas.

Suvisel ajal, mil saarele saabub rohkem külastajaid, on oluline, et nii teed, parkimisalad kui ka avalik ruum oleksid heas korras ja toimiksid sujuvalt.

Teede hooldus

Vormsi teedevõrk hõlmab nii kruusateid, metsaradasid kui ka asfalteeritud teelõike. Kohaliku omavalitsusena teeme koostööd maanteeameti ja teedehaldusettevõtetega, et tagada teede korrashoid. Tänapäeval on valla teedel tehtud nii greiderdamine kui tolmutõrje. Warren Safety abiga on ka Rumpo tee selle aastane parendus tehtud.

Investeeringutena on plaanis suve teises pooles kasutada Lääne Teede teenust ning parendada Saxby majakatee, Fällarna-Suuremõisa tee ja Jäätmekeskuse tee olukorda.

Tähelepanu nõuavad ka muud väiksemad külavaheteed, mille

korrashoid sõltub sageli ka maaomanike või kogukondade initsiatiivist. Kui vaadata elanike pöördumisi, siis tuleb kõne alla ikka ja jälle teede olukord. Seega meie tegevuste rõhuasetus on paigas.

Parkimisala Sviby sadama lähistel

Sviby sadam on Vormsi peamine ühenduspunkt mandriga ja seega ka esmane kontaktpunkt paljudele külastajatele. Lisaks kasutame kohalikena seda parklat oma saarele jäävate sõidukite hoiustamiseks.

Sadamas asuv parkimisala korrashoid on tähtis mitte ainult mugavuse, vaid ka visuaalse mulje seisukohast. Juuni toob lahenduse aastaid unaruses olnud alale. Vallavalitsus kaalub võimalust ala laiendamiseks märgistuse ja ajutiste parkimislahendustega.

Üldine heakord ja kogukondlik vastutus

Saare puhtus ja korrasolek ei sõltu ainult omavalitsusest – suur roll on ka kohalikel elanikel ja suvekülastajatel. Vormsil kehtivad üldised heakorranõuded, mis puudutavad nii prügi sorteerimist, avalike kohtade korrashoidu kui ka hooletusse jäetud hoonete ja kinnistute haldamist.

Kogukonnad on korraldanud kevadisi ühiseid talguid. Vallavalitsuse töötajad on korraistanud matkaradu, rannalasiid ja külarahvas hoiab korras külaplatside ümbrust. Samuti tuleb omavalitsus meelde, et igaüks peaks oma kinnistu eest ise hoolt kandma, et vältida ohtlike olukordi ja tagada meeldiv elukeskkond.

Vormsi heakord on kogukonna ühistöö tulemus. Teede hooldus, Sviby parkimisala korrastamine ja üldine saare puhtus nõuavad järjepidevat tähelepanu ja koostööd. Hoia me teineteist ja oma kaunist saart!

Vallamaja kroonika

Lühike ülevaade kohtumistest ja aruteludest, kus vallatöötajad on osalenud

- 6. mai** – Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse üldkoosolek, osales majandus- ja haldusspetsialist
- 6. mai** – AS Haapsalu Veevärk üldkoosolek, osales vallavanem
- 7. mai** – Läänemaa kriisikomisjoni koosolek, osales vallavanem
- 7. mai** – dokumendihaldusprogrammi Amphora koolitus, osales infojuht
- 9. mai** – vallavolikogu istung
- 12. mai** – vallavalitsuse istung
- 19. mai** – STAR koolitus, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 20. mai** – RFK täisealise isiku abivajaduse hindamise koolitus, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 20. mai** – turvalisuse nõukogu koosolek, osales vallavanem
- 21.-22. mai** – ruumilooma koolitusprogramm, osales keskkonna- ja planeeringuspsialist
- 23. mai** – Rälby sadama avalik arutelu
- 25.-28. mai** – LEADER õppereis Soome, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 26. mai** – vallavalitsuse istung
- 29. mai** – turismi arengukava koosolek, osales majandus- ja haldusspsialist
- 29. mai** – liikluskomisjoni koosolek, osales majandus- ja haldusspsialist
- 29. mai** – teabepäev kohalike omavalitsuste haridusspsialistidele, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 30. mai** – ELVL alushariduse seaduse § 5 lg 1 teabepäev, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 2. juuni** – vallavalitsuse istung
- 3.-4. juuni** – KOV ja Päästeameti elanikkonnakaitse õppevisiit Soome, osales vallavanem
- 4. juuni** – RFK täisealise isiku abivajaduse hindamise koolitus, osales haridus- ja sotsiaaltööspsialist
- 4. juuni** – KOVi roll ja vastutus valimiste eelses kommunikatsioonis, osales infojuht
- 5. juuni** – ruumilooma koolitusprogramm, osales keskkonna- ja planeeringuspsialist
- 5. juuni** – KKLM üldkoosolek, osales vallavanem
- 5. juuni** – spordihoone toimimismudeli avalik arutelu
- 6. juuni** – kommunikatsioonikriisi koolitus, osales infojuht
- 7. juuni** – VLP lasteaia lõpuaktus
- 9. juuni** – vallavalitsuse istung
- 13. juuni** – vallavolikogu istung
- 13. juuni** – VLP 9. klassi lõpuaktus
- 17.-18. juuni** – Eesti Linnade ja Valdade Liidu kommunikatsioonivõrgustiku koostööpäevad Saaremaal, osales infojuht
- 17.-19. juuni** – Saarte Energiaagentuuri üldkoosolek Ruhnus, osales vallavanem
- 18. juuni** – Amphora infopäev, osales infojuht
- 19. juuni** – vallavalitsuse istung

Riik küsis ettevõtluse arendamiseks sisendit

EBEKAI HÄRM, MAJANDUS- JA HALDUSSPETSIAIST

Aasta esimeses kvartalis tehti riigi poolt küsitlus, mille eesmärk oli koguda omavalitsustelt sisendit Eesti ettevõtluse arendamiseks.

See ei olnud lihtsalt statistiline harjutus – see oli kutse meile, omavalitsustele, et kaasa rääkida ja teha ettepanekuid, kuidas kujundada ettevõtluskeskkonda. Kogutud andmete põhjal koostatakse ettevõtluspoliitika arengukava aastateks.

Kui on huvi täpsemalt teada, kuidas küsimustele ligi pääseda või kus tulemusi näeb – jagan meeleldi linke ja infot.

Küsitluse fookuses oli teemad:

- Millised on suurimad takistused ette-

võtluses praegu – olgu need bürokraatia, tööjõupuudus või ligipääs kapitalile?

- Milliseid toetusmeetmeid peetakse toimivaks ja millised vajavad muutmist?
- Milliseid investeeringuid ootame riigilt – näiteks taristusse, digiteenustesse või ettevõtlusharidusse?
- Ja väga tähtis: millist rolli ootame riigilt üldse ettevõtluse arendamisel – kas pigem kaaslooja, toetaja või lihtsalt staabilse keskkonna tagaja?

Üleskutse on, et võtame sügisel taas aja ja räägime omavahel läbi Vormsi ettevõtluse arendamise teema, sest ainult koostöös sünnib keskkond, kus kohalikul ettevõtlusel on jõudu kasvada.

Võõrliikidest Vormsil

MARJA-LIISA MERISTE, KESKKONNA- JA PLANEERINGUSPETSIAIST

Kuigi mere taga, on Vormsilgi invasiivseid taimeliike. Koduaedades on juba pikka aega ilutaimedena kasvatatud näiteks kanada kuldvitsa ja pargitatra liike. Saarel on ka karuputke ja vereva lemmaltsa kasvukohti leitud.

Võõrliik on liik (nii taime- kui loomaliik), kelle inimene on meelega või kogemata viinud välja tema loomulikust kasvukohast. Nende hulgas on invasiivseid liike, mis muudavad looduslikku tasakaalu ning põhjustavad olulist majandus- ning keskkonnakahju. Invasiivsete võõrliikide elusate isendite Eestisse toomine on keelatud ning neid ei tohi pidada oma kodus ja aias. Isegi juhul, kui seda pole ise koduaeda toodud, on kohustus see hävitada.

Pargitatrad (konnatatra, kirburohu) kuuluvad saja maailma kõige agressiivsema võõrliigi hulka (fotol). Nende leviku võti on leplikkus kasvutingimuste suhtes. Eestis kasvava pargitatra liigid vooljas pargitatar, sahhalini pargitatar ja nende omavahelised hübriidid levivad risoomide abil, mis ulatuvad kuni kolme meetri sügavusele.

Pargitatra puhul on kõige keskkonnasäästlikum tõrje juurte väljakaevamine ja kasvukoha kinni katmine geotekstiiliga. Kasutatakse ka herbitsiidide süstimist taime vartesse. Niitmine pargitatra tõrjumiseks tulemust ei anna.

Kuldvitsad (kanada kuldvits ja sügis-kuldvits) on väga pikaalised puhmikud ja võivad samas kohas kasvada isegi 100 aastat. Kuldvitsal on väga tihe juurestik, milles teised taimed pole võimalised kasvama. Sobivaks tõrjeks on korduv niitmine enne õitsemist ja taimede väljakaevamine.

Verev lemmalts kasvab niiskel pinnasel, näiteks veekogude kaldal. Taimed kasvavad tihedate puhmikutena kuni 3 meetri kõrguseks. Üks taim võib toota eri andmetel 2500–4000 seemet, mis võivad paiskuda kuni 5 m kaugusele. Taime parim tõrje on väljajuurimine. Taimed tuleks kuivatada või põletada, kuna kompostihunnikus võivad need kergelt juurduda.

Invasiivsed ja seetõttu hävitamisele kuuluvad **karuputke liigid** on hiidkaruputk, Sosnovski karuputk ja pärsia karuputk. Karuputke seemned võivad püsida mullas idanemisvõimelisena üle 10 aasta – oluline on järjepidev tõrje. Taime tõrjumine on keeruline, sest võib olla ohtlik tervisele. Taimemahla kokkupuutel ja päikesevalguses võib nahk saada lööve, põletusvillid, isegi haavandid; mahla silma sattumine võib põhjustada pimedust. Vajalik on kanda kaitsevarustust.

Karuputke tõrjemetoditeks on niitmine ja väljakaevamine. Tõrjega tuleb alustada kevadel, kui taim on noor. Taimel tuleb välja kaevata peajuur ja mitte lasta sellel uuesti juurduda. Juba viljunud õisikud tuleb kokku koguda ja põletada.

Sel aastal alustab Keskkonnaamet karuputke tõrje järk-järgulist üleandmist maaomanikele ja 2028. aastast on kogu karuputke tõrje maaomaniku kohustus. Tõrjumiseks on võimalik taotleda toetust, mis sõltub kolooniate tõrje raskusastmest.

Oluline taimede tõrje puhul on, et taimeosi ja neid sisaldavat mulda ei viidaks aias väljapoole. Metsa alla viidud taimed jätmed võivad levikut soodustada.

Karuputke leiupaigad Eestis:
xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/karuputk

Harivat lugemist:
keskkonnaamet.ee/voorliigid

16. mail võeti maha spordihoone „sarikapärg” ja pandi nurgakivi. „Sarikapärga” hoiavad volikogu esimees Kata Varblane ja vallavanem Triin Lepp.
Foto: Kaire Reiljan/Lääne Elu

Vormsi spordihoone toimimismudel

Toimimismudeli dokument valmib 2025. aasta oktoobriks. Toimimismudel on kavandatud sisaldama järgmisi peatükke:

- **Sissejuhatus ja eesmärk** – ülevaade spordihoone loomisest ja dokumendi eesmärkidest
- **Kasutusvaldkonnad ja sihtrühmad** – kirjeldus, kellele ja milleks spordihoonet kasutatakse
- **Spordihoone kasutusreeglid** – põhireeglid ja tingimused hoone kasutajatele
- **Haldus- ja juhtimismudel** – hoone haldamise ja vastutusjaotuse põhimõtted
- **Hinnastuspõhimõtted** – tasustamise alused ja finantsmudel hoone ülalpidamiseks
- **Kvaliteedistandardid ja hooldus** – nõuded teenuse kvaliteedile ning hoolduskord
- **Koostööpartnerid ja võrgustikud** – plaanid koostööks kohalike ja piirkondlike partneritega
- **Arendusvõimalused ja monitooring** – edasiste arenduste võimalused ning tulemuste jälgimise plaan

Ülevaade Vormsi spordihoone toimimismudeli avalikult arutelult

PEETER LUSMÄGI, PhD,
MTÜ ÜHENDUSE SPORT KÕIGILE TEGEVJUHT

Avalik arutelu Vormsi valla uue spordihoone toimimismudeli koostamiseks toimus 5. juunil Hullos koolituskeskuses. Ürituse korraldas mittetulundusühing Ühendus Sport Kõigile ning sellest võttis osa ligikaudu 20 inimest nii kohapeal kui veebi vahendusel.

Osalejate seas olid esindatud nii vallavalitsuse ja kooli esindajad kui ka kohalikud elanikud ja spordihuvilised. Enne avalikku kohtumist viidi läbi ka eraldi ajurünnak Vormsi vallavalitsuse ja kooli töötajatega, et kaardistada esmased ideed uue spordihoone kasutusvõimaluste kohta ning valmistada ette aruteluks vajalik taustinfo.

Arutelul käsitletud teemad

Arutelul keskenduti mitmele võtmetemale seoses spordihoone tulevase kasutuse ja programmiga.

Esiteks arutati spordialade valikut – milliseid treeningvõimalusi ja alasid uues hallis pakkuda. Osalejad leidsid, et programm peab olema mitmekülgne ja arvestama erinevate vanuserühmade huvidega. Oluliseks peeti, et lisaks tavapärastele pallimängudele (näiteks korvpall, võrkpall, saalihoki) oleks tegevusi ka muude liikumisharrastuste vallas (nt jooga, võimlemine), et nii noored kui ka täiskasvanud leiaksid endale

sobiva sportimisvõimaluse. Mitmekesine spordivalik tagab, et saali leiaksid tee kõik huvilised alates lastest ja noortest kuni täiskasvanute ja eakateni.

Teiseks tõstatas juhendajate teema. Kogukond rõhutas, et treeningute kvaliteet sõltub pädevate juhendajate olemasolust. Arutleti võimalusi, kuidas leida ja kaasata treenereid erinevatele aladele: kas koolitada välja kohalikke entusiastlikke juhendajaid või teha koostööd naabervaldade ja mandri spetsialistidega, kes saaksid Vormsil käia treeninguid läbi viimas. Ühiselt leiti, et oluline on tagada regulaarsete treeningrühmade juhendamine nii lastele kui täiskasvanutele, et spordihoone pakutavad tegevused oleksid professionaalselt juhendatud ja kõigile osalejatele ohutud ning motiveerivad.

Kolmandaks arutleti spordiinventari hankimise ja haldamise üle. Osalejad pidasid tähtsaks, et uus spordihoone sisustataks kvaliteetse ja mitmekülgse spordivarustusega. Räägiti nii

pallimängude vahenditest (pallid, võrgud, korvpallirõngad, saalihokiväravad) kui ka jõusaali seadmetest ning väiksematest treeningvahenditest. Kogukonna hinnangul tuleb varuda vahendid peamiseks spordialadeks ning võimalusel ka huviringide tarbeks (näiteks lauatennis, jooga matid jms).

Arutelul toodi korduvalt esile, et uus spordihoone omab laiemat tähendust kui lihtsalt sporditegemise koht. Hoonet näha kogukondliku keskpunktina, mis soodustab vaba aja veetmist ja inimeste koondumist ühistegevusteks. Osalejad märkisid, et spordihoonet võiks kasutada lisaks treeningutele ka muude ürituste tarbeks – näiteks tervisepäevad, noorte tegevuslaagrid, kogukonna koosolekud või kultuuriüritused. Selline mitmetoostarbeline lähenemine aitaks elavdada saare kogukonnamat ja hoone on pidevalt kasutuses ja teenib saareelanike huve laiemalt.

Ettepanekud ja edasised tegevused

Lisaks käsitletud üldisematele teemadele tehti ka konkreetseid ettepanekuid spordihoone tulevase tegevuse elavdamiseks.

Näiteks pakuti välja luua regulaarne liikumissari – perioodiline liikumisürituste või võistluste sari eri vanuse- ja

huvirühmadele, mis kasutaks ära uue spordihoone võimalusi ning innustaks elanikke järjepidevalt liikuma.

Samuti soovitati kaaluda nimisponsori kaasamist, et leida spordihoonele või selle üritustele peatoetaja. Nimisponsori abil saadav toetus – näiteks kui mõni ettevõtte seoks oma nime spordihoone või korraldatava sarjaga – aitaks leevendada ülalpidamiskulusid ning annaks võimaluse pakkuda kogukonnale rohkem tasuta või soodsaid sporditegevusi.

Kogutud ideid ja tähelepanekuid kasutatakse sisendina spordihoone toimimismudeli koostamisel. Planeeritud on, et spordihoone toimimismudeli dokument valmib 2025. aasta oktoobriks. Selles dokumendis pannakse paika nii spordihoone halduse kui ka kasutamise üksikasjad, lähtudes nii avalikul arutelul kui ka varasemates aruteludes kogutud mõtetest.

Arutelu kokkuvõttes võib tõdeda, et kogukond on uue spordihoone suhtes väga huviline ja valmis panustama selle edukasse käivitamisse. Kõiki välja käidud ideid ja soovitusi arvestatakse edaspidises töös, et spordihoone kasutuselevõtt kujuneks Vormsi valla elanike jaoks võimalikult sujuvaks, kasulikuks ja inspireerivaks.

Vormsi juurtega koolilõpetajad: panustame kodusaare tulevikku!

MARET VÕRNO, SOTSIAALTÖÖ- JA HARIDUSSPETSIALIST

Vormsi vallalehe uues intervjuusarjas anname sõna meie noortele, kes jagavad oma isiklikke lugusid ja avavad oma tulevikuvisionid. Esimeses intervjuus räägivad Orm Robert Rammul ja Joosep Valm.

Iga kooli lõpetamine on teetähis, kus ollakse uute alguste ristteel. Millised on nende mõtted, unistused ja plaanid? Kuidas on Vormsi neid mõjutanud ning millist rolli soovivad nad tulevikus oma kodusaarel võtta?

Küsimustele vastavad selkevaldel Läänemaa Ühisgümnaasiumi majanduse õppesuuna heade ja väga heade tulemustega lõpetanud **Orm Robert Rammul** ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor finantslahenduste juhtimise eriala lõpetanud **Joosep Valm** (magister, *cum laude*).

Kuidas oled rahul valitud kooliga, mille nüüd lõpetad? Miks valisid just selle kooli? Mis sind koolis kõige rohkem inimesena kasvas või milline oli parim õppetund?

Orm Robert: Jäin oma valitud kooliga väga rahule, tutvusin uute ja lahedate inimestega, kellega sain unustamatuid mälestusi.

Joosep: Jäin väga rahule valitud kooliga. Valik oli loogiline, kuna õppisin ka bakalaureuse tasemel seal. Kool keskendub praktilistele oskustele ja kogemustele, lektorid ning külalisesinejad on kogenud oma ala spetsialistid, mitte teoreetikud. Usun sellesse, et tihti võivad meid koolis „kasvatada” kõige rohkem õppeained ja tegevused, mis meile otseselt ei meeldi – need sunnivad ennast distsiplineerima. Kool on eelkõige seoste loomise ja loogilise mõtlemise arendamiseks, mitte otseselt faktide meeldeajamine. Kindlasti saab valitud suund tugeva vundamendi ametialaseks karjääriks, aga see ei ole alati põhiline.

Mis sind õppimisel edasi aitas, kui oli raske? Milline on sinu harjumus või tegevus, mis aitas raskustest üle saada?

Orm Robert: Järjekindlus on see, mis viib sihile. Alati ei ole rasked hetked elus halvad. Nendest tuleb õppida ja järgmine kord paremini teha, sest

ei ole olemas elu, milles ei ole keerulisi aegu.

Joosep: Minu kõiki kooliastmeid läbides saatis mind üks moto: „Kool ei tohi kunagi eraelu takistada ega piirata!” Kõlab ehk koolile mitte-keskenduja lausena, aga olen pärast 18 aastat õppimist avastanud, et kool on palju huvitavam, kui seda ei võeta kui ränka kohustust, vaid rohkem nagu võimalust või hobi.

Kui on vaja mõni päev kooli arvelt „maha võtta”, ei tohiks see olla takistus. Kasvõi selleks, et lihtsalt aju puhata, trenni teha või minna sõpradega seiklema. Tasakaal on oluline märksõna. Kui piirata oma elu kooliga, muutub see aastatega ebameeldivaks kohustuseks. Mis on selle mõte, kui ei saa vahepealset teekonda nautida?

Kas edu tuleb andest, tööku- sest või millestki muust? Kuidas jääda järjekindlaks, kui kõik ei lähe plaanipäraselt?

Orm Robert: Edukuses mängivad rolli nii andekus kui ka töökus. Sündides andekana võib olla lihtsam asju omandada, kuid inimene, kes on järjepidev, teab mida ta tahab ja on valmis selle nimel töötama. Ta leiab ka kindlasti edu, sest andekus võib anda hea stardi, kuid töökus viib finišisse.

Joosep: Edu tuleb tugevast teotahetst ja mitte allaandmisest. Tasub mõelda nii: ma ei pruugi olla targem kui teised, aga keegi teine ei ole nõus minu eesmärgi saavutamise nimel rohkem ohverdama. Unustada ei tohi viisakust ja austust teiste vastu, juhendun ütlusest: „Austus pälvib austuse.”

Koolis edukas olemine ei peegeldu tihti päriselus, liigne teoreetiline suhtumine maailma ei pruugi kaasa tuua edu, tuleb mõelda, mis on koolis vajalik ning mida saab praktiliselt rakendada. Edukust koolis ei näita minu jaoks hinded, vaid inimese oskus peegeldada õpitut mujal elus ning jõuda seeläbi enda eesmärgiteni – olgu see uus oskus, sisemine rahulolu või

Joosep Valm ja Orm Robert Rammul. Foto: Malle Hokkonen

raha. Paljud ütlevad, et teekond tuleks jagada väikesteks osadeks, aga mina sellega ei nõustu. Tuleb mõelda suuremalt ja kui lõppeesmärgi saavutamiseks on vaja midagi valmis saada, mingi töö teha või eksam sooritada, siis ma arvan, et ei ole vaja venitada.

Mida ütleksid oma nooremale endale, kes astus esimesse klassi?

Orm Robert: Ütleksin, et võta elust kõik. Ära karda vastu võtta otsuseid, mis algselt hirmasid tunduval, sest just sellised otsused teevad tegelikult elu põnevaks. Lisaksin, et vii ellu kõik mõtted, mis tekivad, sest kunagi ei tea, mis tegelikult edukaks võib kujuneda.

Joosep: Kool ei ole kohustus, vaid võimalus ennast arendada. Ära lase koolil takistada elu ega isegi lõbutsemist – kõike peab proovima! Usu endasse, jäärapäine enesekindlus on pool võitu, teiste arvamus ei tohi sind mõjutada!

Millised on järgmised plaanid? Kuidas loodad tulevikus panustada oma kodukohta või kogukonda?

Orm Robert: Plaanid on veel lahtised, sest ma ei ole veel midagi kindlat leidnud, mida teha sooviksin. Tulevikus on plaan luua firma, mis aitaks ka Vormsi kogukonda ja arendaks

Vormsi ettevõtlust. Samuti on plaan kandideerida Vormsi volikogusse, kuna see tundub minu jaoks huvitav väljakutse ja soovin aidata saare kogukonda.

Joosep: Plaanid on karjääripõhised, mis täpsemalt näitab aeg. Usun, et targem on tegudel end näidata, kui tühje lubadusi loopida. Kogukonda annan tagasi juba praegu jahiseltsi ja merepääste kaudu. Kindlasti on kodusaar koht, kus tulevikus enda põngerjaid kasvatada tahan. Ettevõtluse seisukohalt vaatan siis, kui saarele kolimise aeg käes. Maailm muutub hetkel kiiresti ja koos sellega ka võimalused.

Millised oleks nõuaanded kodukoha noortele? Milliseid väärtusi oled kodukohast kaasa saanud?

Orm Robert: Noortele ütlen: „Nautige kõike! Elate vaid ühe korra, nii et võtke sellest kõik. Ärge kartke oma mõtteid ellu viia, kõige keerulisem ongi alustamine!”

Joosep: Saarel või maal üles kasvades on sul tihti palju rohkem oskusi kui teistel noortel. Kasuta enda laia silmaringi ja ära karda eristuda teistest. Kõige tähtsam on olla teiste vastu viisakas – mida sa välja annad, see tuleb alati ringiga tagasi.

Noorte mõtted olgu inspiratsiooniks meile kõigile – neis peegelduvad meie ühised lootused ja unistused ning teadmine sellest, kui oluline on hoida kokku, kuulata ja mõista üksteist ning austada igaühe valitud teed. Just üksteist toetades saame kujundada tulevikku, kus Vormsi jääb alati paigaks, mis innustab, hoiab ja ühendab.

Vormsi Käsitöö Seltsi 25 aastat

KRISTINA RAJANDO,
VORMSI KÄSITÖÖ SELTSI ASUTAJA JA JUHATUSE LIIGE

Paljude sündmuste, tegude algus on sageli erinevate kokkusaatumuste jada. Nii võib lugeda Vormsi Käsitöö Seltsi alguseks 1998. aastat, mil olin Vormsi põhikoolis käsitööpetaja ja samal ajal õppisin Tallinna Ülikoolis. Pealinnast kaasa toodud hulga põnevaid teadmisi-oskusi tuli ju kuidagi jagada ning algasid õhtused huviliste kogunemised käsitööklassis.

Oluliseks sai kohtumine käsitöömeister Liivi Soovaga Tallinna Ülikooli loengutes. Järgnes Liivi külaskäik Vormsile. Liivi head nõuanded ja julgustus oma seltsi loomiseks kandsid vilja.

Otsustasime, et võtame oma vastutusele nii seltsis kui laiemalt Vormsi traditsioonide tutvustamise ja järjepidevuse säilitamise ning käsitöö edendamise. Väljakutseks oli õppida tundma kohalikku pärimuskultuuri, kasutama kohalikku toorainet ning arendada sellealast käsitöötegevust.

Sidusime teadlikult oma ettevõtmised lastega, et luua järjepidevust.

Seltsi asutamise algusaastast oleme osalenud mardilaadal Tallinnas, mis on olnud oma-moodi tagasiside seltsile ja suunajaks.

Meie tegevuste ja sündmuste nimekiri on pikk, aga mõned neist väärivad Vormsi Käsitöö Seltsi kujunemisel esiletõstmist.

* * *

Algusaastatel sündis koostöös MTÜ Läänerannikuga kaks kursust: nahaparkimine (2001) ja taimedega värvimine/viltimine (2002), mis aitasid luua seltsile selgroo ning tutvustasid meie olemasolu ja tegevusi. Kursustel toimunud valmis kogumik „Parkimine. Viltimine. Taimedega värvimine: väike käsiraamat“.

Põnevamaks näituseks kujunes 2003. aastal „Kapist välja kindad ja jalatsid!“. Palusime saare inimestel välja

Seltsi liikmeid on tunnustatud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu **Pärandihoidja tiitliga:**
2015 Kristina Rajando
2020 Algor Streng

tuua seninägematud esemed – sooviga juhtida tähelepanu pärandvarale. Saime kokku 150 kinda- ja 21 jalatsipaari ning mustrite ülesjoonistamist oli palju.

2004 korraldasime IX üleeestilised käsitööpäevad Vormsil. Nendel käsitööpäevadel õnnistati ja heisati esmakordselt Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu lipp. Samuti valmistati nukuriideid, roomatte ja väikeesemeid Vormsi lasteaia heaks. Põline vormsirootslane ja majakavaht Oskar Friberg õpetas kalavõrgu kudumist.

2005 toimus Vormsi pastla valmistamise kursust, kus õpetajaks oli vormsirootslane Lars Lindström (sünd 1925) Rootsist. Kui seni olime pidanud õppima peamiselt vanu esemeid vaadates ja ise valmistamisvõtteid leiutades, siis nüüd õnnestus õppida otse vormsirootslaselt.

2006 oli Vormsil rahvusvaheline vildi-workshop „Feltracing I“, mis süendas veelgi meie austust kohalikku materjali. Kaheaastase villaprojekti algatasid Vildiakadeemia Gotlandilt ning Vildiarenduskeskus ja Vildikoda Eestist. Projektis löid kaasa Eesti, Gotlandi ja Soome meistrid.

2009 on märgiline aasta, mil algas mitmeaastane ja mahukas projekt „Vormsi rahvarõivas“.

Alustasime Vormsi lasteaia. Valmistasin lasteaia poistele ja tüdrukutele tähtpäevadel kandmiseks Vormsi traditsioonilised lasterõivad. Ene Rand valmistas igapäevaseks mängimiseks Vormsi rahvarõivastes waldorfnukud – ema, isa ning poisi ja tüdruku. Vormsi põhikooli tütarlastele koostasime Enega saare

Seltsi sünnipäevameeleolu käsitöötoas. Foto Veronika Isberg

KUTSE: tule käsitööseltsi lahtiste uste päevadele!

VERONIKA ISBERG,
VORMSI KÄSITÖÖ SELTSI JUHATUSE ESIMEES

29. aprillil täitus Vormsi Käsitöö Seltsil 25. aastat. Sel puhul on suvekuude samadel kuupäevadel seltsi tutvustavad lahtiste uste päevad.

Seltsi sünnipäeva tähistamiseks tegid liikmed 26. aprillil meenutusretke. Alustati koolimajast, kus praeguses matemaatikaklassis, endises käsitöö- ja eesti keele klassis, sai alguse käsitööselts. Ringkäik viis edasi koolituskeskuse teisele korrusele, kus oli seltsi järgmine tegutsemiskoht. Pärast seda tegutses selts taas koolis, kuni sai endale ruumid külamajja.

Käsitöötoas jätkusid jutud kohvi ja Piia Uuspõllu valmistatud maitsva tordiga ning seltsi liikme Riina Jaaniste pillilugudega. Selts sai kingitusi koolilt ja vallavalitsuselt ning kinkis ise koolile käsitöötundideks väiketöövahendeid.

Häid töövahendeid on alati vaja. Läänemaa KOP sügisvoorust „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“ sai selts kangastelgedel kudumise hõlbustamiseks elektrilise poolija ja luuplambi. Mõlemad on kasutuses ning lihtsustavad juba bindbongen'i kanga kudumist.

Millist käsitööd me täna teeme, miks just sellised valikud ja millised on meie tuleviku ettevõtmised?

Nendele küsimustele vastame juubeliaasta lahtiste uste päevadel: **29. juunil, 29. juulil ja 29. augustil kell 17-19** külamaja käsitöötoas Hullos.

Samas on meie käsitöö näitus-müük ning saab panna ennast kirja avatud kangakudumise kursusele.

Seltsi kontakt: bindbongen@vormsi.ee

kultuuri- ja käsitöötraditsioonidel põhineva käsitöö ainekava ning sisustasime käsitööklassi töövahenditega.

Jagasime õpilastega ühist ruumi, et üksteist innustada ja inspireerida. Käsitöömeister Ene alustas käsitöötundidega, et igal tüdrukul valmiks põhikooli lõpuks oma rahvarõivas.

2010 tellisime Saara kirjastusest kaardikomplekti „Kirjad kodust“ oma Vormsi kindakirjadega.

2012 korraldasime esimeste Vormsi rõivaid valmistanud koolilõpetajate Hanna-Stiina Maripuu ja Liis Pöder ning õpetaja Ene auks sündmuse „Rahvarõivas elab!“, kus tüdrukud tutvustasid oma valmistatud Vormsi neiu rahvarõivakomplekte.

Projekt jätkus Vormsi seeliku kanga kudumistehnika väljatöötamise ja kursustega Kristel Põldma juhendamisel. Selle edasise arendamisega hakkasid

Seltsi näitused on kaunistanud mitmeid saare sündmusi.

Näitused „Vormsi valge villane“ ja „Bindbongen“ olid üleval ka Haapsalu patsikeskuses. Marju Tamme kurrutehnika ja Kristina Rajando nahatöö eksponaat telliti ERKLi aastanäitusele „Ajatus“.

tegelema Marju Tamm ja Ene Rand. Marju eestvedamisel ja juhendamisel alustasime ka Vormsi naise vardakoti *bindbon-gen*'i kudumist.

2012 täitus ka meie unistus – saime vastvalminud Hullo külakeskuses maja kõige ilusamad ruumid oma käsitöötoaks, kus koos toimetavad mitu põlvkonda – põhikooli õpilastest kuni pensionärideni.

2014 jõudsid Vormsi naiste rahvarõivad esimest korda suu-
rele tantsupeole Tallinnas.

Valmistudes tantsupeoks, soovis uus Haapsalu naistantsurühm "Kaurineiu" Kristi Erkmanni eestvõttel tellida endale Vormsi naise rõivad.

Tantsunaised tulid Vormsile, tutvusid põhjalikult rahvarõivaste ja nende valmistajatega. Algas koostöö, kus Haapsalu naised valmistasid meie meistrite juhendamisel ise mõned rõivaesemed ja keerukamad tellisid meistritelt Enelt ja Marjult.

Sellest ajast näeb suurtel tantsupidudel – ka sel aastal – Vormsi rahvarõivast.

2017 telliti seltsilt kõigile saare koolipoistele Vormsi meeste vestid. **2018. aasta** Läänemaa tantsupeoks said aga kooli algklasside tüdrukute rahvatantsurühm Vormsi traditsioonilised kollaseid lastekuuekesed. Lasterõivaste kangad kodus Marju ja rõivad valmistasin mina. Tegime ka ühe tervikkomplekti Vormsi talumuuseumi ekspositsiooni.

* * *

Paljud meie projektid on täna saare elu lahutamatu osa.

Et Vormsi mustrid ikka ligi oleksid, valmistame lasteaialõpetajale kindad, põhikooli lõpetanud poisile kindad ja tüdrukule vöö.

Meie seltsi käsitöötuba on suu-
repärane paik, kus huviline saab ülevaate Vormsi rahvarõivastest ja käsitöötraditsioonidest. Seltsi koolitused on populaarsed ka väljaspool seltsi liikmete ringi.

Soovime ja pingutame jätkuvalt selle nimel, et Vormsi traditsiooniline käsitöö oleks aukohal igas saare peres ning äratuntav väljaspool saart.

Selle aasta juulis ilmub raamat „**Rannarootslaste rahvarõivad**“, kus Vormsi rõivaid tutvustavad Kristina Rajando, Marju Tamm ja Yngve Rosenblad.

(M)ajalugu: Kampese talu Fällarnas

MADLI PAULUS

Kampese tallu saabudes tervitavad mind õhtupäikeses majesteetlikud põlispärnad. Perenaine Ebekai Härm ilmub puude vahelt helesinises kleidis ja hakkab kohe õhinaga tutvustama väärtuslikke aialeide, mille ta võsast välja kaevanud on: pojengid, rabarberid, mustsõstrad...

Kampese talu ehitati 1932. aastal meremees Anders Fälti poolt, kes elas talus koos abikaasa Gertrudiga kuni sõja eest Rootsi põgeneti.

Nõukogude ajal elas talus mitmeid peresid kuni lõpuks talu perekond Sarapuude kätte jõudis ja Sarapuu nime sai. Ebekai ja Ringo ostsid talu neilt 2024 ning nende missiooniks on saanud hoone võimalikult ajastutruu taastamine. Ka eelistan nad talu algupärast nime – Kampes.

Ebekai on teinud maja lugu uurides põhjalikku uurimistööd ning maja ilme taastamiseks konsulteerinud arhitekt Ants Rajandoga, kellelt on valminud maja ajalugu austav projekt.

Hoonel on säilinud algupärane inglise tsinkplekk katus, mis senini vett peab. Sarikaotsad on Vormsile omaselt hobusepea

kujulised. Praegune fassaad ja aknad pärinevad nõukogude ajast ning pole ajalooliselt õiged. Remondiga soovitakse välisilme taastada. See tähendab klassististlikke kuue ruuduga aknaid – just sellised on Vormsile kõige tüüpilisemad ja olid enne sõda ka Kampesel. Arvatakse, et välisvoodrilauda esimesel korrusel enne sõda polnudki, kuid otsaviiludel on algupärane laudis ja aknad.

Seest on nõukogudeaegsed kihid poolest hoonest juba eemaldatud. See on paljastanud väga hästi säilinud ja erakordselt kaunilt ehitatud palkseinad – palgid on valitud ühtlase läbimõõduga, varad on täpsed.

Pööningule on pea saja aastaga kogunenud igasugu kraami. Põnevamateks avastusteks on seljatugedeta mõisa toolid, vahva vana kummut ja

erinevad kingaliistud. Vahelagi on soojustatud linajääkidega. Kuid kõige põnevamaks materjaliks on vanad ajalehed. Ebekai ootab, mida huvitavat sealt veel leiab.

Perenaine rõhutab puupliidi väärtust – kui see on olemas, saab sooja ja süüa!

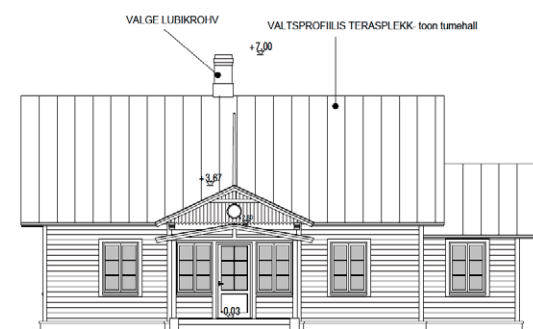
Kampese talu elutuba peidab endas ootamatut ja saarel ainukordset aaret – luksuslikku pottahju.

Kuidas selline hinnaline ahi talu jõudis, pole päris kindel. Arvatakse, et peremees Anders vedas oma Holland-Peterburi meresõitudel just selliseid ahje ja sealt moel või teisel ka endale sellise koju tõi.

Säilinud on omajagu vanu tahveluksi, mida kindlasti säilitada soovitakse. Kui mainida kipsseinu, hakkab perenaine kiirelt pead raputama: ei, ei, neid me ei soovi! Sisekujunduseski soovitakse kasutada võimalikult palju vana ja ajastutruud.

Talu pole vaid elumaja, vaid tervik ühes oma aiaga. Säilinud aed on suur väärtus. Ebekai näitab innustunult vana õunaaeda ja räägib kui erinevaid ning erilisi õunu ta sealt eelmisel sügisel sai. Midagi jäi ka kitsedele, kes talvel õunaaeda külastasid ja pererahval end imetleda lubasid. Pole ka ime, sest talu taga on kuusenoorendik ja lähedal Fällarna mets.

Vana maja taastamine on põnev rännak, mis ühendab meid nendega, kes on olnud enne meid. Soovime Kampese pererahvale jõudu tööle ja loodame neid taas külastada kui töödega valmis saadakse. Aga kas üks maja saabki kunagi valmis...

Üleval: hobusepea kujuline sarikaots ja vana kahhelahi. Fotod: Madli Paulus
Vasakul: Kampese peafassaadi joonis taastamisprojektist

Sellel suvel avab Vormsi oma hinge

Esmakordselt Vormsi ajaloos toimub saarel suvelavastus. 13.-17. augustini ehk viiel öhtul etendub Urmas Lennuki poolt Vormsi jaoks kirjutatud „Vormsi lugu“.

Vormsi on saar, kus aeg rannal valsisammul ringi tantsib, kullerkupud varvaste vahel. Selle saare mesilased kannavad nurmedelt kuldset mett, mis maitseb nagu armastus ning unistused on sellel saarel alati helesinist värvi. Teadjamad oskavad kõnelda, et saarel veedetud päevaga võib läbi elada sada ja seitse elu. Vanaema Maria kell näitab tema verandal alati üht ja sama aega. Aega, mil tema lapselaps Katariina Vormsile jõuab. Õiget Vormsi aega, nagu Maria ise ütleb.

Saare mesinikku ajab aga see seisvate seieritega kell hulluks. Talle meeldib küll vanaema Maria, aga selle välja näitamisega on ta kimpus ja nii kipuvadki nad tühiste asjade üle nääklema. Õnneks käib Maria lapselaps Katariina igal nädalavahetusel Vormsil, ehitades märkamatult mesiniku ja vanaema vahele sildu.

Aga ühel päeval peab Katariina sõitma Ameerikasse, et seal oma kohta otsida. Nagu ütleb saarevaht Juhan: „Selleks, et paremini oma südamesse näha, tuleb teinekord kaugemalt vaadata. Oluline on, et inimene päeva lõpuks alati koju tagasi jõuab.“ Vormsi lugu ongi teekond oma südamesse koju tagasi jõudmisest.

Autor Urmas Lennuk, **lavastaja** Marko Mäesaar, **kunstnik** Triinu Pungits.

Osades: Viire Valdma (Eesti Draamateater), Raimo Pass (Eesti Draamateater, Ken Rüütel (Vanemuine), Iris Viru jt.

Info: projektijuht Ülle Juht, tel 513 7185, ulla@vormsi.ee. Lavastuse toob vaatajateni Vormsi vallavalitsus

Sündmused

Kavas võib tulla muudatusi, uuendatud sündmuste infot saab kodulehelt **vormsi.ee/sundmused**

Juuni

21. juuni kl 20-23.30 Diby jaanisimman. Jõukatsumused, tantsuks ansambel Vanad Sõbrad. Maitsev söök ja jook

22. juuni kl 13-16 Vormsi spordipäev – kogukonna tervispäev. Üks vahva ja sportlik päev koos teiste vormsilastega – taas elustame kunagise Vormsi spordipäeva traditsiooni! Kontakt: liina.jutt@gmail.com

22. juuni kl 16-17 surnuaiapäeva jumalateenistus kalmistul

23. juuni kl 12-13 võidupäeva tähistamine. Küünalde ja pärja asetamine mälestussamba juurde. Püha Olavi kirik

23. juuni kl 20-00.45 Vormsi jaaniõhtu ansambliga Cantare. Meiupuu püstamine, segatantsurühm „Vormsi“, Madli tantsutüdrukud. Mängud ja võistlused. Õhtujuht Tõnu Einasto. Avatud puhvetid. Tasuta. Hullo kiigeplats

24. juuni kl 14-15 rahvatantsurühm „Vormsi“ osaleb tantsupeo tuleteekonna üritusel Österbys

28. juuni kl 18-19 meesansambel „Mehed mandrilt“ ja naisansambel „Nagu merelaine“ kontsert. Pilet 10/5 € müügil kohapeal. Rahvamaja

29. juuni kl 11-12 jumalateenistus. Püha Olavi kirik

29. juuni kl 11-13 pannkoogihommik lastele koos põneva meisterdamisega. Osalustasu 5 €. Info: MTÜ Vormsi Kra:m, 513 8196, info@vormsikraam.ee. Magnusof külalistemaja, Suuremõisa

Juuli

1. juuli kl 8-9 Vormsi pakendilahing 2025: III etapi algus

1. juuli-17. aug iga päev kl 11-16.30 näitus „Uurali looduslikud pühapaigad“. Rahvamaja

10. juuli kl 22-23 sopran Maria Listra ja ansambel Floridante kontsert. Kava pikkus on 1 h. Piletid 25/15 € Piletikeskuses ja 1 h enne algust kohapeal. Püha Olavi kirik

12. juuli XI avatud talude päev. Mangese talu, Norrby. Mesila tutvustus ja ringkäik, maiustamine, filmi vaatamine, suitsukala.

13. juuli kl 11-12 jumalateenistus. Püha Olavi kirik

19. juuli Vormsi Vaib. Vaata: vormsivaib.ee

26. juuli kl 12-15 Olavipäeva laat Rälbys

26. juuli kl 13-18 kultuurikohtumine Ormsökistan/Vormsi kirst. Teema: Meie Vormsi sõnades ja piltides. **Kl 17-18** „Südametes Vormsi“. Muusika ja laulud 2024. aasta eestirootslaste laulu- ja tantsupeolt Haapsalus. Viivad läbi: Ülle Juht, Malle Hokkonen ja Elisabeth Hedfors. Vaata: vormsi.ee/ormsokistan. Tasuta. Vormsi talumuuseum, Sviby

26. juuli kl 19-21 Olavipäeva simman ja piknik üheskoos. WÄEGA EA BÄND, rahvatantsurühm „Vormsi“. Võta kaasa piknikukorv! Hullo kiigeplats

27. juuli kl 11-12 jumalateenistus. Püha Olavi kirik

27. juuli kl 11-13 pannkoogihommik lastele koos põneva meisterdamisega. Osalustasu 5 €. Info: MTÜ Vormsi Kra:m, 513 8196, info@vormsikraam.ee. Magnusof külalistemaja, Suuremõisa

27. juuli kl 17-18 kontsert „Kellaviieklassika“. Esinevad Johanna-Liisa Müürisepp ja Jaan Kullerkupp. Tasuta. Püha Olavi kirik

28. juuli kl 16-18 näituse „Uurali looduslikud pühapaigad“ avamine. Rahvamaja

28. juuli kl 21-22 ansambel Vox Clamantis kontsert. Pilet Fientast. Püha Olavi kirik

28. juuli kl 23-00 mälestusjumalateenistus. Püha Olavi kirik

29. juuli kl 11-11.50 hommikukohv Vormsi rahvamajas

29. juuli kl 12-13 kiriku taaspühitsemise 35. aastapäevale pühendatud jumalateenistus. **Kl 13-14** pidupäeva ühine supisöömine kirikuaias. Püha Olavi kirik

29. juuli kl 15-17 traditsiooniline fika-aeg (kohv ja kook). Vormsi talumuuseumi 25. sünnipäeva tähistamine. Vormsi talumuuseum, Sviby

Palju õnne, Vormsi väarikad sünnipäevalapsed!

Mai

HELDUR SOESON
HARRY TIMUSK
LEV ZAVJALOV
MEEME VEISSON
ANDRES VIKS
TOIVO HÄNNI

JOOSEP AVLOI
ILONA URV

Juuni

MARJE TARGAMAA
TEET VAINOLA
HALJAND JÄRVE
NADEŽDA ZAVJALOVA

TOIVO HOKKONEN
ALFRED MÄRTIN
ANTS STRENG
IMBI PALM
TIIU NÄREP
JAAN ARULA
REET BERGGREN

Vormsi vald õnnitleb sünnipäevalapsi alates 70. juubelist.